

Kennismaken met ondernemen

Kennismaken met ondernemen

Hoe krijg je eigen ondernemerschap bij jongeren in beeld. Dat was de vraag die Luc Jansen en Gina Keetman, docenten economie van het Drenthe College, zich een aantal jaren geleden stelden. Nog te vaak zagen ze dat scholieren zich daar geen gedachten over vormden en vanuit het middelbare beroepsonderwijs aan de slag gingen bij een baas. In het kader van project Senter van het ministerie van economische zaken dat onderwijs en ondernemen stimuleert zijn Jansen en Keetman aan de slag gegaan. Zij zijn er in geslaagd om de ondernemende cultuur binnen het Drenthe College wortel te laten schieten.

Kies de juiste koers richting ondernemerschap

“Docenten en studenten moeten ondernemender worden”, legt Luc Jansen uit. “Dat is de kern van het project waar we nu mee bezig zijn. We zijn nu zo ver dat iedereen binnen het Drenthe

College die mening deelt. Ondernemen kent twee elementen. Ten eerste je eigen zaak beginnen en ten tweede ondernemend zijn binnen het bedrijf van een ander. Als je een eigen bedrijf hebt is het toch prettig dat je personeel onder-

nemend is en dingen ziet waar een bedrijf voordeel aan heeft.” Het Drenthe College probeert bij de scholieren zowel de soft- als de hardskills te benoemen en te ontwikkelen. Softskills zijn de vaardigheden en de persoon zelf en staan voor een lange lijst van allerlei verschillende deelcompetenties die per beroep misschien zwaarder of lichter tellen bij de beroepsopleiding en de uitoefening van het beroep. Onder hardskills valt de kennis, kentallen en marktonderzoeken. Die zijn aan te leren en er be-

Colofon

Kennismaken met ondernemen	1
Naoberschapsbank	2
Lijnbuffet	4
ICT Support	4
Lessencyclus	5
Facility Service Team	6
Ondernemen in autotechniek	7
Assessments	8
Drentse leerbedrijven	9
P@per@	10
Senter	10
Beveiliging	11
AaKaDeCe	12

staan voldoende boeken over. “Wat wij belangrijker vinden is: Wie is degene die ondernemer wordt. Is er doorzettingsvermogen, creativiteit, persoonlijkheid en inzicht aanwezig? Alles bij elkaar kom je dan tot de vraag: Wat maakt hem/haar tot een succesvol ondernemer? Juist: omdat hij/zij de persoonlijke vaardigheden in zich verenigt. Daar komt de kennis van de school nog bij.”

Gina Keetman noemt als voorbeeld een scholier die met alle geweld ondernemer wilde worden. “Het liefst zou hij een jachthaven of een camping opstarten. Hij zag dat als een gat in de markt. Dat bleek het toch niet te zijn. Kortgeleden is hij een machinefabriek begonnen. Hoe kwam dat? Hij is opgeleid tot machinebankwerker en kent de materie. Ik geef hem een goede kans om te slagen. Hij kent de markt en hij heeft zijn skills.” Volgens de beide docenten hebben veel scholieren al jong het idee ooit voor zichzelf te beginnen. “Vaak zijn ze daar echter jaren mee bezig voordat ze zover zijn. Eerst gaan ze in dienst bij een ander, doen kennis en vaardigheden op, leggen contacten, bouwen een netwerk op en verkennen de markt. Wij vinden dat deze kenmerken ook al in school te leren zijn. We proberen iemand zo vroeg mogelijk op het juiste spoor te brengen en zoveel mogelijk leerlingen uit te dagen de ondernemersmarkt te verkennen.”

Jansen en Keetman hebben de overtuiging dat deze manier van onderwijs geven zich diep moet wortelen in de genen van het Drenthe College. “We willen hier graag mee doorgaan, maar daarin moet de school een keuze maken. De opzet zoals we die nu hebben uitgezet, moet breed worden gedragen binnen het Drenthe College. Kennis die op de ene locatie wordt opgebouwd, moet ook op andere plekken worden toegepast. We hoeven niet steeds apart van elkaar op-

nieuw het wiel uit te vinden. We zijn nu bezig een structuur te ontwikkelen, hoe de kennis doorgegeven moet worden. We merken ook dat nieuwe projecten anderen weer op ideeën brengen en daardoor weer nieuwe projecten van de grond komen.”

Het Drenthe College heeft zich overigens niet alleen gericht op de scholier als startende ondernemer. Al enige jaren is er in de avonduren een cursus voor startende ondernemers. “Starten als ondernemer gebeurt vaak door mensen die al wat ouder zijn”, zeggen de beide docenten. “Het gaat er bij ons om het zaadje dat al gezaaid is verder te laten ontkiemen. Wij laten elke keer een pas gestarte ondernemer aan het woord, die ervaringen kan vertellen over alle obstakels die hij/zij is tegengekomen. Daarnaast zijn er presentaties van deskundigen als een accountant, een notaris, een advocaat en een bankier. Startende ondernemers moeten begeleid worden. Deelnemers moeten dan later ook op school terug kunnen vallen als ze daadwerkelijk willen starten. Daarvoor is ook Action met de Hogeschool Drenthe en de Adviesgroep startende ondernemers van belang. Ook de Hogeschool Drenthe is bezig met interne leerbedrijven. Wij willen daar graag bij aansluiten en meeparticiperen. Een MBO-leerling kan bijvoorbeeld nog geen jaarverslag schrijven. Waarom zouden we dat niet door een HBO-student laten doen. Je bent dan op verschillende niveaus bezig, er komt een nieuwe vorm van samenwerking en je bent unit-doorbrekend bezig.”

Tot slot zegt Keetman dat het Drenthe College perfect werk kan leveren en klaar is voor de toekomst. “Wij hebben de overtuiging, dat er door deze opzet op den duur meer ondernemers uitkomen. Je ziet bijvoorbeeld ook dat scholieren meer leren dan ze eigenlijk

Naoberschapsbank

De Naoberschapsbank, dat onder het project Emmen Revisited valt, is een initiatief van de gemeente Emmen. De bedoeling is om mensen in woonwijken meer te betrekken bij allerlei activiteiten in de wijk. In de wijk Bargeres speelde in november een pilot-project. Er is een tent neergezet om bij de bewoners belangstelling te kweken voor ICT door hen bijvoorbeeld kennis te laten maken met internet en daarmee ook te communiceren. Als intermediair tussen de Naoberschapsbank en het ICT Lyceum was ik daar nauw bij betrokken.

We proberen in de toekomst digitale huiskamers in te richten. Dat starten we in Bargeres. Bewoners kunnen daar terecht om via Internet allerlei zaken te doen. Bijvoorbeeld een website bouwen en communiceren. Brekend Vaatwerk uit Amsterdam is er bij betrokken om deze gedachte uit te werken in een praktisch geheel. De vraag is: Hoe implementeer je ICT in een sociale leefomgeving. Zij weten hoe je het beste de mensen betreft bij een wijkgebeuren. Zij kwamen ook met het idee van de digitale huiska-

hoeven te doen. Leerlingen worden op deze manier uitgedaagd en zitten niet passief meer in de klas. Ons gaat het erom dat we ze allerlei middelen aanreiken om aan te werken. Leerbedrijven opzetten in vele vormen. Ik noem als voorbeeld een beveiligingsbedrijf. Scholieren van de administratieve opleiding van een andere locatie kunnen worden ingeschakeld om de administratie op te zetten en een commercieel ingerichte leerling kan meehelpen om marketinggericht te werken. Samen wer-

ken en trainen. Dat kunnen we als Drenthe College zelfstandig doen, maar ook in samenwerking met de Hogeschool Drenthe. Ondernemen is je eigen werk creëren.”

Luc Jansen
Gina Keetman
Projectleiders ondernemen

mer. Vanuit het ICT Lyceum benaderen we dit van de technische kant. Om de kosten zo laag mogelijk te houden zijn wij er als school bij betrokken.

Vanuit het Drenthe College hebben we tijdens het pilot-project twaalf laptops geleverd waarmee door ons een netwerk is opgezet. Elke dag waren vier leerlingen van het ICT Lyceum aanwezig. Zij hebben eerst geassisteerd bij de installatie van het netwerk. Zij hebben vervolgens geholpen bij de instructies, digitale foto's in een website opgenomen en geassisteerd bij alle voorkomende ICT-zaken.

Er vinden nu allerlei vervolgvormen plaats. Studenten zullen worden opgeleid om helpdeskachtige service te verlenen. Als er problemen zijn kunnen, in de toekomst, de mensen in Bargeres die betrokken zijn bij de digitale huiskamer naar het Drenthe College bellen. Voor leerlingen heeft dit als positief effect dat ze een eigen helpdeskbedrijfje kunnen opstarten. In plaats van dit te simuleren in een stage hebben ze dan hun eigen bedrijf vanaf de grond af opgebouwd. Zo kweken we ook een stukje ondernemerszin.

We zijn nu in gesprek met Emmen Revisited om dit wat breder te trekken. Zo kunnen de wijkwinkels in Emmen bij ons terecht als bijvoorbeeld een printer het niet doet. Nu duurt het drie weken voordat iemand van de gemeente langs komt. Als ze naar school bellen staat er binnen twee dagen iemand voor de deur. Ook onderhoud van apparatuur, problemen met software, kunnen door leerlingen worden opgelost. Als je dit opzet heb je ook iemand nodig die dit coacht. Een docent moet daarbij coachend aanwezig zijn.

Manager Rein van Oosten, teamleider Eise Jan Dekker en ik zijn dit nu binnen de unit techniek van het ICT Lyceum aan het ontwikkelen. Het is uiteindelijk de bedoeling om een vaste ruimte in te richten met vaste pc's, waar bijvoor-

beeld sociaal zwakkeren naar toe kunnen gaan om op Internet zaken te doen. Mogelijk komen er drop-in dagen waar cursussen worden gegeven, support is en waar ook leerlingen van het ICT Lyceum bij betrokken zijn.

Jan Feringa,
Accountmanager
contractactiviteiten
Drenthe College
Locaties Emmen/Assen

Lijnbuffet

"In Meppel worden de komende vier jaar veertien scholieren opgeleid tot horeca- en cateringmanager. De scholieren zijn nu bezig aan het eerste jaar. Leerlingen die dit diploma halen kunnen een eigen bedrijf beginnen of een leidinggevende functie vervullen in een cateringbedrijf, instelling of horecabedrijf.

Koks en gastheren worden opgeleid tot medewerkers binnen een horecaonderneming. Anderen, die zich bekwamen in de facilitaire dienstverlening en horeca- en cateringmanager kunnen ook opgeleid worden tot zelfstandig ondernemer. De veertien leerlingen zijn behoorlijk enthousiast over de opleiding. De opleiding is gesplitst in drie dagen theorie en twee dagen praktijk bij erkende leerbedrijven. De scholieren zijn ondergebracht bij hotels, restaurants, ziekenhuizen en instellingen.

Aangezien het ondernemen en managen binnen de stage maar mondjesmaat kan worden uitgevoerd, doen de HCM leerlingen mee aan het project. Kennismaken met ondernemen. Binnen de school runnen zij het zogenaamde lijnplein, waar tijdens de pauze broodjes, soep en snacks worden verkocht. Leerlingen draaien het buffet en runnen het hele lijnbuffet. Alle aspecten van ondernemerschap van houding tot en met kennis op het gebied van o.a. marketing en financiën komen aan de orde.

Ook zaken als menu engineering, hygiëne voorschriften en kostprijsberekening horen bij zelfstandig ondernemen.

Uiteraard is het een leerproces, waardoor het soms voorkomt dat bepaalde zaken uitverkocht zijn op het moment dat de grote drukte begint. (voor sommige docenten aan-

leiding om de lessen met vijf minuten te verkorten, zodat het gewenste broodje nog te koop is). Een bijkomend voordeel van het kennismakingsproject is dat het diploma catering-

medewerker en daarna het diploma cateringbeheerder kan worden gehaald.

Voor het volgend schooljaar proberen we het project voort te kunnen zetten. Aangezien er dan nieuwe eerstejaars bijkomen, hopen we het lijnplein zo te kunnen benutten dat er vijf dagen gedraaid kan worden en een eventuele uitbreiding te realiseren voor het uitvoeren van vergaderingen, lunches e.d. Genoeg ideeën dus waardoor de praktijk vanuit een leersituatie zo waarheidsgetrouw kan worden nagebootst.

Metsje Karperien
Docent horeca
Drenthe College
Locatie Meppel

ICT Support

Ik ben het aanspreekpunt tussen bedrijfsleven en de organisatie binnen het ICT Lyceum in Emmen. We hebben ook een ICT Lyceum in Meppel. Vanuit allerlei kanalen komen verzoeken bij ons binnen voor stageplaatsen en werkopdrachten. Ik beoordeel in hoeverre wensen en eisen van opdrachtgever en school met elkaar te verbinden zijn. Zo halen we heel wat projecten binnen. Onder meer hebben we een database opgezet bij de NAM. We bouwen voor scholen websites en we zijn in gesprek met Syntens om diensten op te zetten voor bedrijven op het industrieterrein Bargermeer in Emmen.

Na een oriënterend gesprek maak ik een format hoe we een opdracht bij ons in school weg kunnen zetten. Voor elk leerjaar geldt natuurlijk een bepaald niveau. Past het in de leerstof, is de tijd ervoor beschikbaar en wat kunnen leerlingen aan. Daar houd mijn taak op. Ik heb het dan over de muur gegooid bij een vakdocent.

Drenthe College-1 support is nog pril. In januari 2003 ben ik er mee begonnen, daarvoor lag het bij de stagecoördinator. Het is nu veel meer gestroomlijnd. Hele belangrijke factor is Jannie Schrik. Zij heeft veel ervaring opgedaan met externe projecten. Zij heeft de aanzet gegeven voor het format waar binnen we werken. Het begon bij het opzetten van een ICT

Lessencyclus

We werken met leerlingen die door hun allochtone afkomst niet zo goed de taal beheersen. Het is voor deze groep moeilijk een stageplaats voor ze te vinden. We krijgen dan vragen als: Kunnen ze de telefoon aannemen of kunnen ze een brief schrijven. Meestal kunnen ze dat niet. We zijn daarom nu bezig de opleiding in een andere vorm te gieten. Niet zoals nu dat we tot administratief medewerker opleiden, maar we gaan nu veel meer naar de richting ondernemend zijn. Dat betekent niet dat we meteen startende ondernemers op gaan leiden, maar veel meer een ondernemende houding aanleren. Wee hebben dit Perspectief genoemd.

In het leslokaal gaan we er vanuit dat we in een bedrijf aan het werk zijn. De leerlingen moeten zelf een bedrijf uitkiezen. Dat kan bijvoorbeeld een computerbedrijf zijn. Gedurende het schooljaar richten we ons dan ook helemaal op dat bedrijf. We ontwerpen visitekaartjes, schrijven mailings en maken een personeelsadvertentie. Via dat eigen bedrijf bekijken komen we langs alle afdelingen en bekijken we alle facetten. Het is de opzet om aan het eind van het schooljaar een presentatie te houden. Twee leerlingen zijn bezig om dat vast te leggen in een Powerpoint-presentatie. Het is

heel grappig dat die twee nu de anderen ook leren met Powerpoint om te gaan. Dat is toch een kwestie van initiatief tonen en ondernemend bezig zijn.

Het is voor zowel leerlingen als voor onderwijzend personeel een groeiproces. Steeds ontdekken we nieuwe dingen, ook vanuit de leerlingen zelf. Het mooie is wel dat het ondernemend bezig zijn heel sterk naar voren komt. Uiteraard is Perspectief gericht op terugkeer. We proberen te bewerkstelligen dat de leerlingen handvaten aangereikt krijgen om daar later iets mee te begin-

nen. Dit is het eerste jaar. De opleiding duurt vier jaar. Ik ben bezig een complete lessencyclus op te bouwen. Er komen verschrikkelijk leuke dingen uit de lessen. Een van de meisjes gaf tijdens de lessen aan dat ze beslist geen eigen bedrijf wilde. Ik heb aangegeven, dat wat ze leert op school toch zeker kan toepassen binnen een bedrijf. De volgende dag kwam ze op school met de mededeling dat al een logo had bedacht voor haar eigen onderneming. Dat is wat we willen. Nadenken en bezig zijn met een bedrijf en met je toekomst. Juist daar heb je denk ik later veel aan. In een aantal

leerlingen, heb ik gemerkt, zit heel veel perspectief. We geven ze iets mee om een toekomst op te bouwen, hier of waar dan ook. Ik ben zelf heel enthousiast. Ook andere regionale opleidingscentra zijn hier al langs geweest om te kijken. Een roc in Leeuwarden begint hier naar aanleiding van ons succes nu ook mee.”

Sandra Bakker
s.bakker@drenthecollege.nl
Docente Perspectief
Drenthe College
Locatie Assen

netwerk voor Stadswacht Coevorden. Ik heb ook veel contact met studenten. In samenwerking met de vakdocent bekijken we welke leerlingen geïnteresseerd zijn in een bepaald project. Ik ben er ook bij als we met de opdrachtgever overleggen.

Een student die aan de slag gaat met bijvoorbeeld een database kan daarvoor studiepunten halen. Vaak wordt hij dan ook vrijgesteld van reguliere projecten. Ze leren op deze manier zelfstandig en projectmatig te werken en opdrachten tot een goed einde te brengen. Daardoor hebben ze later meer kans op de arbeidsmarkt en de mogelijkheden om voor zichzelf te beginnen.

Het mooie van dit project is dat het voldoet aan de wensen van het bedrijfsleven en de ontwikkeling van de student.

Nee, wij schieten niet onder de duiven van het reguliere bedrijfsleven. Wij voeren ondersteunende projecten uit in afspraakvorm. De eindverantwoordelijkheid ligt ook altijd bij de opdrachtgever. Ook in Meppel een ICT Lyceum.”

Erik Zeldenthuis,
docent ICT
ebw.zeldenthuis@
drenthecollege.nl
Drenthe College Emmen

Facility Service Team

Voor de opleiding Horeca & Catering Manager hebben we een bedrijfsplan geschreven voor het opzetten van een Facility Service Team. Een team waarbij het competentiegebied van ondernemen tijdens de opleiding wordt gestimuleerd, door kansen in de markt te signaleren en te stimuleren, daarop anticiperen en vervolgens te realiseren.

Om hiermee ervaring op te doen hebben we kleine teams gemaakt. Eén team organiseert activiteiten, die meer naar buiten toe gericht zijn, maar wel heel sterk betrekking hebben op de opleiding. Een

Zo was er de wens voor een eigen hangplek, verbetering van het aanbod in de kantine, zoals de verkoop van gezonde broodjes en een chipcard opwaarderingstation.

voorbeeld is de organisatie van een biertapwedstrijd voor alle eerstejaars van de horeca-opleidingen, maar ook het verzorgen van activiteiten voor derden in of buiten het Drenthe College. Onder meer is er een afscheidsreceptie van een collega geregeld. Om dat op te zetten hebben ze onder begeleiding van docenten zelf de PR gedaan, het financiële plaatje rondgemaakt en de organisatie opgezet. De andere groep is bezig geweest met een enquête binnen de school over het welzijn en de behoeften van de klanten/leerlingen. Die enquête is door de groep helemaal zelf opgesteld, afgenomen en verwerkt. Naar aanleiding van de uitslag is er gesproken met de locatiemanager en zijn er verzoeken neergelegd voor een aantal praktische zaken.

Ook in het kader van ondernemen, organiseren en verzorgen leerlingen zelf vanuit de lessen excursies. Ondersteunende diensten is bijvoorbeeld een vak binnen de Facilitaire Dienstverlening. Daarvoor zijn we bij hotel De Giraf geweest waar een leerling stage loopt. Wat we in de les besproken hebben moet door hem worden vertaald in de praktijk van het bedrijf De Giraf. Het doel is namelijk stappen te durven nemen en te organiseren, zelfvertrouwen op te bouwen om de opgedane kennis ook over te kunnen brengen naar de andere leerlingen en leiding te durven nemen. Ze staan met het zweet in de handen, maar ze leren er heel veel van.

De huidige leerlingen HCM gaan nu het tweede jaar in. We gebruiken hun op- en aanmer-

kingen om de introductie voor de nieuwe leerlingen te verbeteren. Zo organiseren zij de introduc-tiedag voor de horeca voor wat betreft de kennismaking met de praktijk. Het uiteindelijke doel van deze vierjarige opleiding is dat ze op niveau 4 in het middenmanagement terecht komen en zich daar te durven profileren en goed te functioneren als facilitair leidinggevende. Durven leiding geven krijg je door te organiseren en door initiatief te nemen. Op deze manier is de student veel actiever en ziet hij ook veel meer perspectief. De uitdaging zien voor een stukje ondernemerschap.

We hopen dat dit alles geen afzonderlijk project wordt, maar geïntegreerd wordt in de opleiding. Het mag ook niet alleen afhangen van de betrokken docent maar moet gedragen worden door het hele team. Het team dat verantwoordelijk is moet kunnen beoordelen of een leerling competent is als kok, als gastheer of leiding kan geven in het middenmanagement in de facilitaire

dienst. Volgend leerjaar starten we het tweede traject voor niveau 1 horeca-assistent. Dat houdt in dat ze twee dagen per week een lunch gaan draaien in het bedrijfsrestaurant. Eerst doen ze ervaring op in de kantine achter het buffet, maar al snel zullen ze gaan werken in ons restaurant De Suydekamer. Competenties als klantgerichtheid, samen werken, marktgerichtheid en ondernemerschap komen ruim aan bod in een geïntegreerd traject rondom koken en serveren. Lessen als Nederlandse taal, informatica, persoonlijke en maatschappelijke vorming en rekenen worden geïntegreerd in de vaktheorie en praktijk van de opleiding horeca-assistent. Het menu bedenken, de rekening opstellen en omgaan en afrekenen met de klant. Alles komt aan bod.

Francis Stortelder
Teamleider en docent
afdeling horeca Facilitaire
Dienstverlening
Drenthe College Emmen
Locatie De Flint

Ondernemen in autotechniek

Wij zijn binnen onze school een project 'ondernemen in autotechniek' begonnen, dat gaat over leren ondernemen. Wij proberen leerlingen in aanraking te brengen met alle aspecten van het ondernemerschap. We hebben daar ook al enige ervaring mee opgedaan. Het afgelopen jaar hebben we een in een reïntegratietraject leerlingen niet alleen gecoacht op het gebied van autotechniek, maar ook geschoold in een stukje ondernemerschap.

Bijvoorbeeld: Wat zijn de kosten van een te grote voorraad en van verspilling. Hoe benader je klanten en hoe belangrijk het is goed en zorgvuldig werken. Het gaat daarbij dus vooral over allerlei houdingsaspecten en kennis die te maken hebben met ondernemerschap. Niet alleen voor jezelf als zelfstandig ondernemer, maar je eigen ondernemershouding naar je baas toe. Dat is een deel van de scholing. In het andere deel willen we leerlingen zover brengen dat ze ook in staat zijn een onderneming te starten. Wij hebben de basisleerstof in

projectvorm opgesteld. Op alle niveaus, van niveau 1 tot niveau 4, brengen we ze bij ondernemer te zijn. Dat is zelfs mogelijk op het allerlaagste niveau. Tot voor kort was het zo dat leerlingen, die maar heel beperkt opgeleid willen worden, wel de technische vaardigheden konden bijbrengen, maar hoe ze ook zelfstandig ondernemer konden worden lukte niet. Dat deel van de opleiding willen we in toekomst ook leveren.

Binnen de opleiding autotechniek hebben we de BOL 4 opleiding Commercieel Be-

drijfsleider/Ondernemer Kleinbedrijf. Dat is voor leerlingen, die een vierjarige VMBO opleiding achter de rug hebben. In deze opleiding zit al voor een groot deel het leren ondernemen. Toch willen wij ook daar de houdingsaspecten nog meer benadrukken. Wij scholen ook allochtone leerlingen. Daar is een speciaal traject voor uitgezet. Zelfs leerlingen die geen verblijfsvergunning hebben en geen taalvaardigheden hebben, scholen we. We willen ze in de toekomst niet alleen scholen op het vlak van techniek, maar ook ze ondernemerschap-

aspecten bijbrengen. Onze insteek is dat we elke doelgroep op maat iets kunnen leveren.

Henk Fennis, werkzaam bij de afdeling autotechniek en Benno Swan, werkzaam bij de afdeling handel, zijn gezamenlijk bezig dit project vorm te geven.

[Heleen Kamphuijs](#)
[Afdelingsmanager](#)
[Drenthe College](#)
[Locatie Van Schaikweg](#)

Assessments

Het project CBB van het Drenthe College in Assen voert verschillende vormen van assessment uit. September vorig jaar is ons gevraagd om een assessment voor ondernemers te ontwikkelen. Middels dit assessment willen we gaan bekijken over welke competenties een deelnemer nu beschikt om ondernemer te worden. Daarvoor hebben we een aantal persoonskenmerken benoemd en gedefinieerd.

Tijdens het assessment krijgt de deelnemer drie opdrachten. Een financieel, een organisatorisch en een PR-vraagstuk. Die opdrachten duren drie dagdelen in totaal. Het project zit nog in de ontwikkelingsfase, maar wordt gaandeweg onder andere door interne pilots steeds concreter. Tijdens het ontwikkelen hebben we verscheidene keren contact gehad met ondernemers. Door de combinatie van hun kennis van ondernemerschap en onze expertise op het gebied van assessment, is er ons inziens een zeer bruikbaar instrument ontwikkeld.

De opdrachten kunnen vanuit het Drenthe College komen, maar ook van een externe opdrachtgever. Zo kan bijvoorbeeld een gemeente of een reïntegratiebedrijf deelnemers aanmelden. Het is voor ons erg spannend hoe dit allemaal uitpakt en of het resultaat dat oplevert wat we beogen. Uiteindelijk is het de bedoeling om bij een deelnemer en/ of verwijzer twijfels weg te nemen. Door het deelnemen aan een assessment kunnen bepaalde persoonskenmerken naar voren komen die in sommige gevallen meer aandacht vragen.

Door middel van het assessment voor ondernemers moet duidelijk worden of iemand het in zich heeft om te slagen als ondernemer. Dit door te kijken naar persoonskenmerken zoals onder andere: doorzettingsvermogen, flexibiliteit, probleemoplossend vermogen, stressbestendigheid en realiteitszin. Tijdens het uitvoeren van de opdrachten wordt er door gekwalificeerd personeel geobserveerd. Aan de hand van deze observaties wordt er een advies uitgebracht.

Marieke Levenga
Drenthe College
Locatie Assen

Drentse leerbedrijven

Ik hou me bezig met het deelproject Drentse leerbedrijven, een idee dat eigenlijk nog in de ontwerpfase zit. Het idee erachter is door de twee huidige leerwegen binnen het MBO, de beroepsopleidende en de beroepsbegeleidende, een nieuwe leerweg te creëren.

De kern van de nieuwe leerweg is dat je niet in de schoolbank zit, maar actief werkzaam bent in een of meerdere Drentse leerbedrijven. Daardoor kun je competenties ontwikkelen, die relevant zijn voor

bepaalde competenties te bezitten. Dat wordt vastgelegd in een portfolio. We streven er naar om deze leerlingen ook het landelijk erkende diploma te geven. We menen ook dat het voor sommige functies

Bijvoorbeeld: Het onderhoudsbedrijf van een woningbouwvereniging wordt geplaatst binnen het leerbedrijf. Alle rollen worden door deelnemers ingevuld. De revenuen van de dienstverlening zijn gewoon

stoten. Of maatschappelijk nuttige opdrachten kunnen aannemen waarmee ze hun imago kunnen verbeteren. De bedrijven krijgen en hebben op deze manier heel veel invloed op het lesprogramma. Zij moeten daarvoor in ruil leermeesters en mentoren inbrengen, die samen met docenten de begeleiding verzorgen en de inhoud van de competenties bepalen.

Het is heel goed mogelijk en ook de opzet, dat er nu eindelijk een echte brug wordt geslagen tussen het beroeps onderwijs en het bedrijfsleven. Dat denken we nu te kunnen optimaliseren. We bieden heel direct arbeidsrelevant en maatschappelijk relevant onderwijs voor een heel betaalbare prijs. Voor leerlingen die een broertje dood hebben aan school en zich niet herkennen in hun toekomst in het huidige onderwijs bieden we een uiterst aantrekkelijk alternatief.

Nee, we hebben geen eenvoudige weg gekozen. Of het echt gaat lukken is nog maar de vraag. Daarom zijn we nu in contact getreden met de Provincie Drenthe om de faciliteiten rond dit idee verder te ontwikkelen. Rond de zomer krijgen we ook meer duidelijkheid of ons vanuit Kompas van het Noorden subsidie wordt verstrekt."

Roelie Popping
r.popping@drenthecollege.nl
Unitdirecteur educatie
Lid College van Bestuur
Drenthe College
Locatie Emmen

het functioneren in een instelling of in een bedrijf. In de nieuwe leerweg staat niet het overdragen van kennis centraal, maar hoe pas je wat je weet toe in de praktijk. Op die manier zijn wij als school in staat een hogere kwaliteit werknemer te leveren aan het Drentse bedrijfsleven. Deelnemers, die kortere of langere tijd verschillende rollen in de leerbedrijven hebben uitgeoefend hebben getoond

mogelijk moet zijn om op HBO-niveau opgeleid te worden.

Deze nieuwe leerweg is voor iedereen die graag heel praktisch wil leren. Zowel jongeren als volwassenen, autochtoon of allochtoon, kunnen zich binnen de Drentse Leerbedrijven kwalificeren. Het voordeel is dat we onderwijslokaliteiten niet nodig hebben omdat de infrastructuur al aanwezig is binnen de leerbedrijven.

voor het bedrijf. De deelnemers verdienen geen salaris, soms krijgen ze een onkostenvergoeding. Het mooie hiervan is dat er op een heel ander manier geleerd wordt. Bijna alles gebeurt in de praktijk.

Voor de bedrijven die binnen de nieuwe leerweg meedoen heeft dit als voordeel dat ze opdrachten kunnen uitvoeren die ze anders om economische motieven zouden moeten af-

Eind vorig jaar is P@per@s (het leerbedrijf administratie & layout) ontstaan voor leerlingen, die moeilijk een stageplek kunnen vinden en die nog niet zo goed zijn in de Nederlandse taal. Het gaat daarbij voornamelijk om allochtone leerlingen, maar het leerbedrijf is ook bedoeld voor autochtone leerlingen om beroepsvaardigheden op te doen.

P@per@s is ook opgezet om eigen lesmateriaal te verspreiden. Veel docenten produceren zelfontwikkeld lesmateriaal dat veel te vaak in een bureaula verdwijnt. We hebben toen bedacht: kunnen we niet een materi-aalbureau opzetten, waarbij leerlingen ervaring opdoen door het lesmateriaal netjes te maken. Vervolgens verspreiden we dat materiaal

over school voor dezelfde doelgroepen. Het is de bedoeling dat het lesmateriaal uiteindelijk via Intranet wordt verspreid binnen het Drenthe College. Voor ons is het niet zo belangrijk dat leerlingen ondernemer worden, maar wel dat ze in een veilige omgeving ervaring opdoen met administratieve en grafische werkzaamheden. Ik zit daar wel altijd bij als

Senter biedt wellicht uitkomst bij financiële ondersteuning

Senter is een agentschap van het ministerie van economische zaken dat verantwoordelijk is voor het uitvoeren van subsidie-, krediet- en fiscale regelingen en programma's op het gebied van technologie, energie, milieu, export en internationale samenwerking. Doelstelling hierbij is het duurzaam versterken van de positie van het bedrijfsleven en kennisinstellingen in Nederland.

Wie rondloopt met innovatieve ideeën en op zoek is naar financiële ondersteuning bij de uitvoering hiervan, biedt Senter wellicht uitkomst. Senter beschikt over één miljard euro aan beleidsgelden waarvoor u als ondernemer misschien ook in aanmerking komt. Wie zich afvraagt hoe hij in aanmerking komt voor financiële ondersteuning kan de

Digitale adviseur raadplegen of bellen met (070) 37 35 277 of (070) 37 35 999. Dit informatiepunt beantwoordt alle vragen of verwijst door naar projectadviseurs die de specifieke vragen kunnen beantwoorden of kunnen adviseren bij het indienen van een subsidie- of kredietaanvraag. De uiteindelijke financiële ondersteuning wordt door een onafhankelijke

commissie toegekend. Wie actief is over de Nederlandse grens of ambities hier toe heeft, kan contact opnemen met Senter Internationaal, telefoon (070) 37 35 999. Hier zijn de regelingen en programma's gebundeld die Senter uitvoert op het gebied van exportstimulering, investeringen in het buitenland en internationale samenwerking.

Daarnaast is er kennis aanwezig van de mogelijkheden voor financiële projectondersteuning via andere organisaties dan Senter. Ondernemers kunnen bij Senter Internationaal terecht voor algemene informatie over regelingen en programma's van de Nederlandse overheid en de internationale instellingen of voor een gericht advies over projectideeën met een internationale dimensie.

begeleider. De meeste leerlingen hebben een basis-cursus informatica gehad en moeten nog veel te leren over bijvoorbeeld hoe ze iets op moeten maken, de lay-out.

Binnen het leerproject hebben we leerlingen vanuit verschillende groepen. Zo zijn er oudere allochtone leerlingen boven de achttien, die vrijwel zeker weten dat ze niet in Nederland mogen blijven. Het wrange is dat sommigen hier al wel drie, vier jaar zijn. Andere allochtone leerlingen zitten in het scholingstraject om werk te kunnen vinden of een verdere opleiding te volgen. In dat traject zitten ook een aantal stageblokken. Zij die richting administratie gaan kunnen hier intern één stageplek doen, de tweede stage gebeurt bij een

bedrijf. Verder hebben we nog een groep Pasvormers. Scholieren tussen 15 en 19 jaar, voor wie een leermodel is ontwikkeld met daarin een aantal dagen les en stage. Deze groep heeft de mogelijkheid om in het leerbedrijf een stageplek te krijgen. Voor hen is er altijd een binnenschoolse, beschermde stageplek. Ook leerlingen vanuit een administratieve opleiding (BBL of BOL) kunnen hier hun bpv of stage invullen.

Binnen P@per@s kunnen de leerlingen allerhande voorkomende administratieve handelingen verrichten. Het maken van mappen voor de PR-afdeling, kopieerwerk, boekjes voor de locaties, nieuwsbrieven, schoolkrant en het lesmateriaal wat door docenten

wordt aangeleverd. Ook wordt er gescand en sommigen zijn bezig met opmaaktaken. Momenteel overleg ik met de teamleiders van regio Zuid-West om het leerbedrijf een vaste plek te geven binnen het stageaanbod. Ook wat betreft ruimte willen we er meer een bedrijfsvorm van maken, in plaats van in het leslokaal waar we nu zitten. P@per@s is momenteel twee middagen per week actief, maar er is zoveel werk dat dit gemakkelijk het dubbele aantal zou kunnen worden."

[Lenneke Kock, docent ICT Projectbegeleider leerbedrijf administratie Drenthe College, Locatie Steenwijk](#)

Beveiliging

Wij geven sinds 1983 opleiding beveiliging, toen nog op het CBB (Centrum voor Beroepsoriëntatie en Beroepsoefening). Sinds 2001 is het CBB ondergebracht bij het Drenthe College en hebben we ook meer jongere deelnemers in opleiding.

De opleiding beveiliging biedt goede kansen op werk voor zowel ouderen als jongeren. Naar de opleiding beveiliging is veel vraag, ook van de zijde van deelnemers met een allochtone achtergrond. We hebben nu twee groepen in opleiding; een reguliere groep en een groep die verder van de arbeidsmarkt af staat en vooral bestaat uit allochtone deelnemers. Dit project heet "Beveiliging Werkt!" en zal naar verwachting na de zomer een

structureel karakter krijgen. In de opleiding beveiliging worden ondermeer vaardigheden als zelfstandigheid, initiatief tonen en het werken in een klantrelatieverhouding vereist. Deze vaardigheden komen overeen met de vaardigheden die van ondernemers verwacht worden. Enkele deelnemers die bij ons de opleiding beveiliging hebben gevolgd, zijn inmiddels met een eigen bedrijf begonnen. Daarnaast speelt het duale leren een rol. We

implementeren in een vroegtijdig stadium de praktijk in de opleiding. We zijn aan het onderzoeken of het mogelijk is om de praktijk van de beveiligingsopleiding binnen het Drenthe College te bieden. Dit gebeurt binnen een leerbedrijf. De deelnemers runnen het beveiligingsbedrijf waarbij een extern ingehuurd beveiligingsbedrijf samen met de docenten zorg dragen voor de begeleiding. Er is hiermee op beperkte schaal al begonnen binnen het Kenniscentrum Cicero. Belangrijk voordeel hierbij is dat de deelnemers vanaf het begin in de praktijk actief zijn en diverse beveiligingstaken in de praktijk kunnen uitvoeren. Kenniscentrum Cicero leent zich hier goed voor, want in principe is het gebouw tot 22.00 uur open,

ook op zaterdag. Het leerbedrijf zal unitdoorbrekend zijn; leerlingen van de opleiding administratie kunnen bijvoorbeeld de boekhouding verzorgen. De richting onderwijsbeveiliging doet steeds meer opgeld in de beveiliging. Zo zijn er plannen om binnen het Drenthe College het leerbedrijf ook op andere locaties te gaan opzetten.

[Harry Hoyting Docent economie, Adviseur contactonderwijs Vakrichting Beveiliging, Jobhunter voor stageplaatsen Drenthe College Assen, Locatie Fokkerstraat](#)

AaKaDeCe

Sinds drie jaar werk ik in de locatie Ubbecingekamp in Emmen. Daarvoor werkte ik in de accountancy. Daar kwam ik tot de ontdekking dat nieuwe werknemers te weinig ervaring hadden om vlot aan de slag te kunnen. Om leerlingen meer wegwijz te maken in de praktijk hebben Bram Klok en ik daarom besloten om een administratiekantoor op school op te richten waar leerlingen alle voorkomende werkzaamheden verrichten. Zij voeren bijvoorbeeld de administraties voor verenigingen en aanverwante organisaties.

We hebben mede voor verenigingen gekozen om de taken van de penningmeester te ontlasten. Binnen verenigingen is vaak moeilijk iemand te vinden voor het financiële beheer. In de tweede plaats stellen we leerlingen op deze manier in staat ervaring op te doen met administraties. Ze krijgen met alle praktische zaken te maken en iet in een zoals in de lessen gesimuleerde situatie. Als er fouten worden gemaakt blijven ze er tegenaan lopen totdat ze gecorrigeerd zijn. In eerste instantie hebben we gezocht naar verenigingen waar collega's lid van waren. Dat leek het meest simpele.

We hebben zodoende verenigingen bereid gevonden hun administratie door ons te laten verzorgen. In eerste instantie hoeven ze daar niet voor te betalen. Uiteindelijk willen we die werkzaamheden wel in rekening gaan brengen zodat ons eigen leerbedrijf op school uiteindelijk zelf inkomsten genereert. We zullen dus ook gemotiveerde studenten moeten hebben die buiten schooltijd aan de slag willen. Wij kunnen hen via het leerbedrijf mogelijk ook een kleine vergoeding geven voor vakantiewerk. Voor de leerlingen is het belangrijk dat ze later binnen hun neigen onderneming zelf hun administratie bij kunnen

houden. En ook de beslissingen kunnen overzien om te investeren. We willen nu ook gaan samenwerken met de Hogeschool Drenthe om een of meerdere studenten op te leiden om het management van een bedrijf op zich te nemen. Leerlingen lopen ook tegen allerlei problemen aan bij het opstarten van een eigen zaak binnen het leerbedrijf. Hoe richt je de automatisering bijvoorbeeld in. Leerlingen hebben op een gegeven moment zelf contact met de klant voor het opvragen van gegevens en afspraken maken voor bepaalde werkzaamheden en de planning.

De motivatie is erg hoog, ook is iedereen erg betrokken. Ook zij die de administratie van verenigingen doen. Uiteindelijk moet er een rapportage worden uitgebracht aan de penningmeester en de rest van het bestuur. Dat alles voorzien van op- en aanmerkingen en adviezen. Je kunt het zien als een soort jaarrekening, een accountantsrapport.

Herman Ebbekink
hg.ebbekink@drenthecollege.nl
Docent economische vakken
Drenthe College Emmen
Locatie Ubbecingekamp

